

Pospíšil, Ivo

III. kongres českých slavistů Olomouc 2011 ve znamení hledání nových témat a přístupů

Slavica litteraria. 2011, vol. 14, iss. 2, pp. [189]-190

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115832>

Access Date: 08. 03. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

INFORMACE A ZPRÁVY

III. KONGRES ČESKÝCH SLAVISTŮ V OLMOUCI VE ZNAMENÍ
HLEDÁNÍ NOVÝCH TÉMAT A PŘÍSTUPŮ

Ve dnech 14. a 15. října se konal v prostorách sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP III. kongres českých slavistů na téma *Josef Dobrovský a problémy současné slavistiky*. Kongres jako tradičně zorganizovala Česká asociace slavistů a tentokrát Katedra slavistiky FF UP a hlavně její polská sekce v čele s prof. Marií Sobotkovou a jejími kolegy, mezi nimiž byl také prof. Jiří Fiala, jenž do jednání nejsoustavněji promítal problematiku Josefa Dobrovského spojeného právě s Olomoucí. Kongresu bylo přítomno celkem 67 slavistů z tuzemských i zahraničních slavistických pracovišť, kteří vyslechli referáty ve třech sekcích (lingvistické, literárněvědné a kulturologické).

Plenární zasedání, které zahájil děkan FF UP doc. Jiří Lach, Ph.D., M.A., bylo orientováno na stav české slavistiky. S referátem *Úvodní slovo k současnému stavu slavistiky* zde vystoupil předseda pořadající ČAS, jenž konstatoval protrahanou krizi slavistiky, nejen její metodologie, ale také organizačních struktur, které dozrály k zásadní reformě na národní i mezinárodní úrovni. V plenárním dopoledni vystoupili Hana Voisine-Jechová, emeritní profesorka pařížské Sorbonny s referátem *Úskalí slavistiky. Příslušnost jazyková, teritoriální nebo ještě jiná?*, Miloš Zelenka s pojednáním na téma *Frank Wollman a literární věda na přelomu 40. a 50. let minulého století. Úskalí cesty mezi strukturalismem a stalinismem*, Zdenka Vychodilová připravila vystoupení o odkazu Miloslava Krbce české slavistice, Jiří Fiala a Kateřina Slováčková

pojednali o soupisu literatury o Josefu Dobrovském (*Dokončení a digitální edice soupisu Miloslava Krbce*), Květuše Lepilová o mladých slavistech v „síťovém věku“, který se týkal generačního střídání.

Pro literárněvědnou sekci připravili svá vystoupení Michaela Soleiman pour Hashe-mi (*Peripetie slavistické volby Josefa Dobrovského*), Radomír Vlček (*Josef Dobrovský v pojetí české historické slavistiky*), Petr Kučera (*Germanoslavistika mezi tradiční komparatistikou a interkulturní literární vědou*), Radka Morongová (*Literární život na hranicích slovansko-německého areálu*), Anna Zelenková (*Frank Wollman v kontexte česko-slovenské folkloristiky*), Hana Bednařiková (*Mediteránní kulturní komplex ve světle Ďurišinových koncepcí na materiálu románu Julienu Gracqua „Pobřeží Syrt“*), Ivo Pospíšil (*Postava „patriarchy slavistiky“ u Edwarda L. Keenana, „Josef Dobrovský and the Origins of the Igor Tale“*), Aleš Česal (*Josef Dobrovský jako inspirující osobnost pro svobodné zednáře ve 20. století*), vedoucí pořadatelské Katedry slavistiky Zdeněk Pechal (*Estetická role žvlvlu v ruském románu*), Giuseppe Maiello (*Racionalismus Karla Ferdinanda Scherze a posmrtná magie*), Eva Niklesová (*Realita a fikce v komiksu „Šifra mistra Hanky“*), Alenka Jensterle-Doležalová (*Raná poezie Tomaže Šalamuna ve světle evropské neoavantgardy*), Polina Zolina (*Fenoménní strachu v současném ruském prozaickém textu*), Eva Malenová (*Žánrové proměny ruské pohádky na konci 20. století*).

Pro sekci jazykovědnou formulovali svá vystoupení Aleš Brandner (*Odras historicko-srovnávací metody v díle Aleksandra Christoforoviče Vostokova*), Ludmila Stepanova (*Josef Dobrovský a současná frazeologie*), Petra Fojtů (*Dobrovský a internacionální frazeologie*), Zbyněk Holub (*Dobrovského „Českých přísloví sbírka“ z pohledu současné regionální frazeologie*), Stanislava Adámková (*Vliv Dobrovského a Lomonosova na rozdílnou stratifikaci současného českého a ruského jazyka*), Katerina Kedron (*Genderový aspekt ve frazeologii: frazeosémantické pole, „Partnerské vztahy muže a ženy“ v běloruštíně, polštině a češtině*), Lilia Nazarenko (*Український суржик – соціолект, просторечие, піджип. К вопросу о языковой ситуації на Україні*), Zbigniew Trzaskowski (*Rozrywki umysłowe a lingwistyka poznawcza*), Agnieszka Dolecka (*Sztuka typografii a symbolika przekazu językowego*).

Pro kulturologickou sekci připravili své referáty Marie Sobotková (*Z polského a slovenského listáře Josefa Dobrovského*), Daniel Bina (*K ludologii, hypertextům a zdrojům nejobecnější kulturní komparatistiky*), Marta

Pató (*Mimeze jako jeden z principů utváření středoevropské kultury*), Markéta Kropáčková (*Rusko-české uměnovědné paralely. Poznámky k historii, kultuře a literatuře vybraných slovanských národů*), Eva Ryšavá a Helga Turková (*Dobrovský, Měsíce a Matice česká*), Miluše Bubeníková (*Historik Jan Slavík a problémy slavistických bádání*), Zdeňka Matyušová (*Духовные медитации о жизни и человеке. «Затѣси» Виктора Астафьева*), Natalia Čuveleva (*Некоторые особенности восприятия текстов К. Чапека в существующих русских переводах*) a Michal Hańcza-kowski (*Polské osvícenství a české národní obrození – prolegomena*).

Hlavní vystoupení se týkala současného stavu české slavistiky, různých „úskalí“ slavistiky jako vědního oboru, stavu bádání o Josefu Dobrovském, často v zajímavých souvislostech heuristických a kontextových. Řada vystoupení současně ukázala, jak se slavistická tematika rozšiřuje do různých jiných, relativně nových oblastí (gender studies, komiks, magie a „tajemno“, lexikologicko-frazeologická bádání, nové technologie).

Ivo Pospišil

NOVÉ SMĚRY VE SROVNÁVACÍM VÝZKUMU LITERATURY: SLOVENSKÁ LITERATURA, JEJÍ SPECIFIKA A KONTEXTY

Agilní Katedra slovenského jazyka a literatury Pedagogické literatury Univerzity Komenského v Bratislavě uspořádala 30. září 2011 v malé aule na Račianské ulici mezinárodní vědeckou konferenci *Slovenská literatura – jej špecifiká a kontexty*.

Spiritus agens celého podniku a jeho vědecká garantka, prof. PhDr. Mária Bátorová, DrSc., sama literární komparatistka a spisovatelka, před časem předsedkyně slovenského PEN-klubu, pozvala na konferenci řadu badatelů, kteří dohromady vytvořili svérázný interdisciplinární tým, jenž z různých hledisek zkoumal fenomén literatury obecně a slovenské zvláště. Účastníky přivítala děkanka fakulty prof. Alica Vančová, CSc., která zdůraznila důležitost tohoto typu výzkumu a takto naznačila novou etapu ve vývoji literárněvědného bádání v rámci fakultní slovakistiky. Po úvodních slovech prof. Bátorové promluvila řada badatelů na atraktivní a současně podstatná

a podnětná témata, v jejichž rámci se zkoumaly problémy současného stavu literární vědy a literární komparatistiky. Zuzana Kusá ukázala na obnovu sociologického pohledu na literaturu i na roli literatury v společenském vědomí včetně mravních postojů. Vladimír Petřík ukázal na vývojové peripetie slovenského historického románu po roce 1918 (tento rok zcela jasně pokládá za přelomový). Historiograficky podnětné bylo vystoupení Ivana Kamence, který ukázal na souvztáznost historie a literatury a na krásnou (uměleckou) literaturu s historickou tematikou. Filozofka Etela Farkašová obnovila ve svém referátu jinak známé spojení literatury a filozofie ve vší jeho krásné složitosti a známá nitranská badatelka Marta Žilková poukázala na komplikované postoje médií v společenském životě a jejich rozporuplné působení na vkus a estetické a etické citění. Německý slovakista a bohemista Ludwig Richter ve svém objeveném